

Poparrangement

Arbejdsopirer til højniveau af Jakob Jensen

Indhold

Flyde/akkordkor – flyd, rytmer og svar	1
Basstemme	2
Trommestemme	3
Medstemme 1	4
Medstemme 2 – Fra terts til sekst	5
Medstemme 3 – synkope med akkordskift	6
Treklangsmedstemmer	7

Flyde/akkordkor – flyd, rytmer og svar

Dette er et eksempel på en melodi hvor der er arrangeret akkordkor til. Koret er lavet ved at tage akkorderne og arrangere dem for kor på forskellige måder, nemlig **rytmiseringer, omvendinger og svar**:

The light that shines is the light of love, lights in the dark- ness from a- bove.

flyd + omvendning
Uh ah Ah uh.

ditto + svar
Uh ah Uh Ah uh

flyd + understregning
Uh ah the light of love

- Koret består af de akkorder, der er angivet i becifringerne. Der er tre stemmer.
- Akkorderne ligger tæt.
- Ny tekst og/eller fraseringsbuer angiver vejtrækning. Pauser ind imellem er også fint.
- Tonerne ligger for det meste mellem a'et under systemet til c'et i næstøverste mellemrum. (Hvis drenge synger med synger de en oktav under det der står).
- Stemmeføringen (hvordan hver enkelt stemme bevæger sig) skal overvejende være doven, dvs. ikke store spring mellem hver akkord

Koret starter sin frase med akkorderne i laaaange nodeværdier, **flydekor**.

I **første** linje under melodien skiftes til en anden **omvendning** af akkorden på de lange toner – så sker der lidt mere. Jeg har også valgt at skifte mellem »uh« til »ah«, »ah« giver mere lyd. (Buerne er fraseringsbuer, der betyder at man ikke må trække vejr midt i frasen, »sætningen«. Det er en anden slags bue end bindebuen, der jo lægger nodeværdier sammen).

I **anden** korlinje under melodien kombineres dette med et **svaret** i melodien huller. Svaret består af akkorden **rytmiseret** med nogle kortere nodeværdier og med **omvendning** af akkorden.

I **trede** korlinje har svaret i melodien fået hurtigere rytme og tekst, en slags **ekko** af melodien. Her er det vigtigt at rytmen svaret ikke går på tværs af rytmen i den anvendte tekst.

Opgave: Lav akkordkor til denne sang, brug nogle af ovenstående teknikker:

I give her all my love that's all I do

Basstemme

En normale bas har følgende tone som den dybeste (bassen klinger en oktav under det noterede):

Her er nogle simple – men yderst brugbare og almindelige – forslag til basfigurer i rock/pop:

To forskellige rytmer, hvor man kun bruger grundtoner:

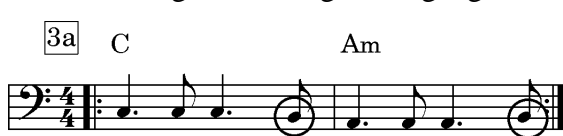
Man kan overveje at veksle med akkordens **kvint**:

Man kan bruge akkordens **terts**, især hvis den er ledetone til næste akkords grundtone:

Man kan bruge **trinvis** gennemgangstoner:

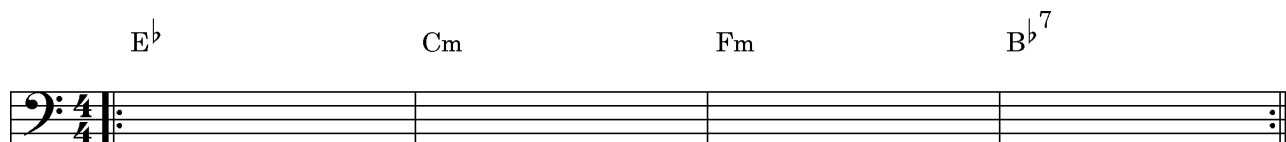
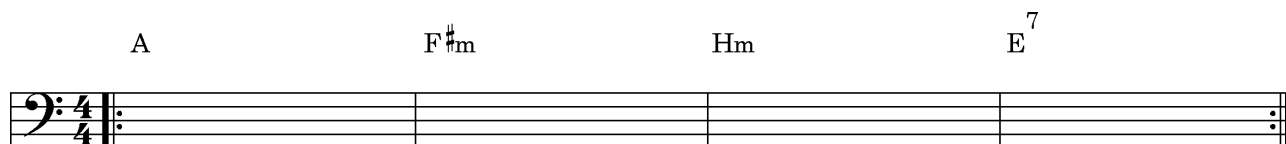
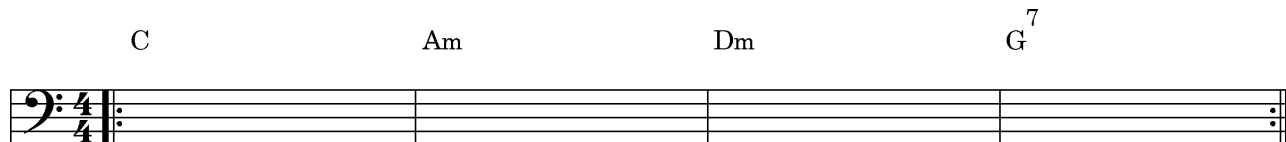

Man kan bruge **kromatiske** gennemgangs/ledetoner:

Læg mærke til at det er som optakt til næste akkord at man bruger gennemgangs- og ledetoner, der ligger uden for akkorden. I sådan en kort gennemgang med forholdsvis hurtige nodeværdier kan man tillade sig lidt af hvert.

Opgave: Lav basgange til disse vamps, brug forskellige af ovenstående modeller i hver:

Trommestemme

Det følgende er nogle simple, men meget anvendte grundrymter og oplæg inden for rock/pop. Først notationen af trommerne (man kan finde andre måder at notere på, derfor er det vigtigt at skrive sin notation i opgaven).

Stortromme Lilletromme Tammer Hi-hat Bækner

Lille Mellem Gulv Lukket Åben Fod Ride Crash

To meget brugte og anvendelige grundmønstre er:

1 og 2 og 3 og 4 og

Man kan også fx have kantslag på lilletrommen, så kan man skrive det i starten af noden. Læg mærke til at stor- og lilletromme deler bjælker og at man kun skriver nødvendige pauser.

Man kan lægge andre stortrommeslag ind. Hav som hovedregel altid lilletromme på 2 og 4.

I **omkvæd** er det meget brugt at gå op på **ridebækken** i stedet for hihat:

Ved formleds-overgange, dvs. i sidste takt af vers eller omkvæd, er det en rigtig god idé at bruge **fills** som et signal om at der sker noget.

Det kan være **to-slags-fills**, dvs. de sidste to slag er fyldt ud med slag på tammer og lilletromme:

1 og 2 og 3 og 4 og 1 og 2 og 3 så og 4 og så

Man kan også fx bruge **fire-slags-fills**:

Bemærk at break fungerer ligesom et oplæg (det 1. eksempel). Tip: Brug kun skind til oplæg, ikke hihat eller ridebækken. Brug tammer nedad, fra lyse til mørke. Slut oplæg af med crash på 1 i den efterfølgende takt (i stedet for det første hihatslag i grundrytmen), sådan:

Når man skriver en trommestemme til et nummer er det tosset at skrive hver takt ud, når de fleste takter alligevel er ens. D må man endelig bruge gentagelsestegn (↯ og ↷ (=forrige to takter gentages)) og henvisninger (»som takt 1« fx).

Opgave: Lav trommestemme til denne »sang«, som består af fire takters vers og fire takters omkvæd:

Vers

Omkvæd

Medstemme 1

En medstemme er en andenstemme der følger melodien parallelt, altså har samme rytme og tekst som melodien, fx (melodien er den nederste stemme):

Oh, oh, I'm an a-li-en I'm a le-gal a-li-en, I'm an eng-lish-man in New York

I normalpop/rock-stil skal en medstemme primært ligge en **terts** eller en **sekst** fra melodien som i eksemplet.

Men skal tage hensyn til **akkorderne**:

Hvis melodien har en **akkordtone** på betonet slag skal medstemmen også have det;

Hvis melodien har en **akkordfremmed** tone kan medstemmen også have det. Vi tager denne geniale melodi:

Ved pilen er der en akkordfremmed tone. En medstemme er derfor:

Ved første og sidste tone må medstemmen opgive at ligge en terts fra melodien. Melodien har nemlig her en akkordtone, og så skal medstemmen også have det, ellers passer det ikke med akkorden.

Medstemmen kan dog godt have akkordtone selv om melodien har akkordfremmed tone, når det fx passer med tertsafstanden, eller når den akkordfremmede tone er forholdsvis lang.

Man kunne også lave en medstemme under melodien:

2Men så ville der være mange steder hvor der ikke var terts eller sekst mellem melodi og medstemme, og oven i købet flere gange lige efter hinanden – det er for munkeagtigt i denne stil.

Generelt skal en medstemme enten ligge over eller under melodien hele vejen, så man må prøve at sjusse sig frem til om den skal ligge over eller under. Man skal selvfølgelig passe på at medstemmen ikke kommer for højt op eller dybt ned. Det man laver skal jo også være til at synge.

Opgave: Lav medstemme til disse takter:

Medstemme 2 – Fra terts til sekst

Terts og sekst klinger jo ens, og i nogle tilfælde kan man undgå for mange tertsløse steder i en medstemme ved at skifte mellem terts og sekst. Vi tager et eksempel:

D G A D

Hvis man lavede en overstemme og hele vejen brugte nærmeste gangbare tone over melodien ville der to steder være kvart/kvint mellem melodi og andenstemme (noderne med kryds). Det kan undgås hvis man hopper en tak op i akkorden, så man får sekstinterval:

D G A D

Melodier starter eller slutter tit på forholdsvist dybe toner. På de steder er det tit bedst at lade medstemmen synge samme toner som melodien. To stemmer der har samme tone noteres:

Opgave: Medstemme til Come Back Liza (Irving Burgie)

D D 1. 7 A D 2. 7 A D

Ev'- ry time I'm a- way from Li- za, wa- ter come to me eye. wa- ter come to me eye.

D D 1. 7 A D 2. 7 A D

Come back Li- za, come back girl, wipe the tears from me eye, wipe the tears from me eye.

Opgave: Medstemme til We Shall Overcome:

D G D D G D/F# E⁷/G# A E⁷/_F3 A G

We shall o- ver- come, we shall o- ver- come some day. Oh,

D/F# G D G A Hm D/F# G D/A A⁷ D

deep in my heart I do be- lieve we shall o- ver- come some day.

Medstemme 3 – synkope med akkordskift

Hvis en melodi har en **synkope** (tone der kommer betonet mellem taktslag) **med ny akkord på taktslaget efter**, skal man lave medstemmer efter den **nye akkord**, fx:

D G A

Shake it oh ba- by

Ved pilen er der melodi en synkope, og på taktslaget lige efter er der en ny akkord.

En synkope er en tone der er løftet fra et taktslag for at blive sunget/spillet før taktslaget. Derfor hører tonen til dette efterfølgende taktslag, og den skal så også

harmoniseres efter akkorden på dette taktslag:

D G A

Shake it oh ba- by

D G A

Shake it oh ba- by

Opgave: Lav medstemme til disse takter (Only You):

F C Dm Am B^b F C

Look- ing from a win- dow a- bove, it's like a sto- ry of love, can you hear me?

Opgave: Medstemme til Bye Bye Love og Another Day in Paradise:

G D G D G D

Bye, bye love bye, bye hap- pi- ness hel- lo lone- li- ness I

D A⁷ D

think I'm gon- na cry

Cm B^b Fm Cm B^b

She calls out to the man on the street, Sir, can you help me?

Treklangsmedstemmer

Man kan pakke en melodi ind i to medstemmer, så man får treklange hele vejen. Så er man over alle problemer med tomme intervaller. Et eksempel:

Vi lø- ber gen- nem reg- nen

Vi pakker melodien ind i to medstemmer. På melodiens akkordfremmede toner kan de to medstemmer også tage akkordfremmede toner. Her er to eksempler (i parentes er noteret de **sekundære akkorder** der opstår på de akkordfremmede toner):

Vi lø- ber gen- nem reg- nen

Vi lø- ber gen- nem reg- nen

Man skal undgå formindskede/forstørrede sekundære akkorder, altså holde sig til rene dur/moltreklange ved de akkordfremmede meloditoner.

Hvis der er problemer kan de evt. løses ved at medstemmerne hopper i sikkerhed på akkordtoner og lader melodien té sig som den vil – ligesom ved en lang akkordfremmed tone i en enkelt medstemme.

Man kan lægge medstemmerne på den side af melodien hvor de ligger bedst – over og/eller under. Melodien kommer dog mest frem ved at ligge øverst, man kan så lade sopran synge melodien og lade alt og tenor tage sig af de andre stemmer – ligesom et flydekor.

Princippet i treklangsmedstemmer kan også bruges til at gøre en selvopfundet melodi trestemmig, fx et svar man finder på i en melodis hul.

Opgave: Lav treklangsmedstemme til dette udpluk (Oh what a Saturday Night):

Lav to medstemmer under melodien

oh what a night what a night oh what a sa- tur- day night.